

Remissvar

En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete

Teknikföretagen har tagit del av promemorian *En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete* (Fi2020/01877/S1) och avger härmed följande yttrande.

Inledningsvis

Tillgången till ett väl fungerande system för korttidsarbete är av stor betydelse för svensk industri och dess anställda. Inte minst så att konkurrensförutsättningarna i Sverige inte är sämre än i viktiga konkurrentländer. Den pågående krisen orsakad av Coronapandemin är mycket allvarlig. Därmed är möjligheten till stöd i samband med korttidsarbete helt avgörande för att industriföretagen inte ska behöva genomföra omfattande uppsägningar. Dessutom för att verksamheter som i grunden är konkurrenskraftiga inte ska slås ut till följd av krisen.

Teknikföretagen har tillsammans med andra parter inom industrin varit delaktiga i utformningen av regelverket kring korttidsarbete. Olika delar av systemet är avvägda mot varandra. Dessutom är systemet utformat för att medge de varierande typer av flexibilitet som krävs inom olika delar av industrin. Vi vill därför inledningsvis lyfta vikten av att synpunkter även fortsättningsvis inhämtas från Teknikföretagen och övriga relevanta parter innan förändringar av systemet görs.

Ytterligare en central aspekt vi vill lyfta inledningsvis är vikten av att inte förändringar av systemet sker frekvent. Alla genomgripande förändringar får följdeffekter för de avtalstecknande parterna och de tiotusentals personer som redan har gått ned i arbetstid.

Synpunkter på föreslagen i promemorian

Nya nivåer för arbetstids- och löneminskring

Teknikföretagen tillstyrker förslaget att tillfälligt införa ett ytterligare steg med 80 procent arbetsbefrielse i systemet för stöd vid korttidsarbete. De störningar i värdekedjorna som drabbat delar av svensk industri, till följd av Coronapandemin, har i praktiken inneburit att många verksamheter nästan helt behövt stängas. Den nya nivån motsvarar i dessa fall bättre företagens behov av korttidsarbete.

Det nya 80-procentsteget bör dock kunna tillämpas retroaktivt från och med den 16 mars 2020 (dvs. från och med samma datum som gäller för korttidsarbete i övrigt). Detta till skillnad från vad som anges i promemorian. Att vissa bolag i praktiken redan arbetar med att helt innehålla att de kan uppfylla steget 80 procent enbart genom att retroaktivt justera sina lokala avtal och löneutbetalningar. Eftersom det är angeläget att dämpa de negativa effekter som krisen ger upphov till är det centralt att 80-procentsteget kan tillämpas retroaktivt, så att stödet bättre motsvarar bolagens verkliga behov av arbetstidsbefrielse.

Utökad möjlighet till kontroll

Teknikföretagen har förståelse för att det i samband med den tillfälligt högre statliga ersättningsgraden under 2020 finns ett utökat behov av kontroll. Samtidigt vill vi påtala att systemet för korttidsarbete är utformat så att företag först ansöker om Tillväxtverkets godkännande. Efter ett godkännande behöver företag sedan inte ansöka om preliminärt stöd för en

stödmånad förrän två kalendermånader från utgången av stödmånaden. Därefter sker sedan avstämning som syftar till att kontrollera att något av de fasta stegen för korttidsarbete är uppfyllda. Dessutom finns möjlighet att lägga ut arbetsbefrielsen fritt under en hel stödperiod. Allt detta sammantaget innebär att tillämpningen av korttidsarbete inte är fastställd förrän i ett relativt sent skede, vilket bör beaktas vid införandet av regler för utökad möjlighet till kontroll.

Teknikföretagen anser även att regler som medger ytterligaste kontroll bör vara tillfälliga och upphöra att gälla efter 2020. En central mekanism för att förhindra överutnyttjande i samband med korttidsarbete enligt de ordinarie reglerna är att arbetstagarnas lön minskar i betydande grad. Lokala klubbar går rimligen därmed inte med på att träffa överenskommelser om korttidsarbete när behov inte finns i verksamheten. Samtidigt är denna mekanism till stor del satt ur spel genom de tillfälliga reglerna, eftersom arbetstagarnas lönminskning enligt dessa regler är mycket mindre. Av detta skäl skiljer sig behovet av kontroll i samband med de ordinarie respektive tillfälliga reglerna.

Ytterligare synpunkter på centrala delar av regelverket

Höjning av inkomsttaket

Idag finns en taknivå innebärande att staten inte lämnar stöd för lönedelar överstigande 44 000 kronor per månad. Därmed får arbetsgivare bära högre kostnader för arbetstagare med lön över taket. En höjning av taknivån är lika centralt som införandet av ett ytterligare steg enligt Teknikföretagen. I Tyskland finns en taknivå som under 2018 låg på 6 500 euro per månad. Även om den inte direkt kan relateras till svenska förhållanden är den ett bra riktmärke för var svenska nivån skulle kunna ligga i ett förstärkt och mera konkurrenskraftigt system.

Förändring av regel om avstämning när Tillväxtverket godkänner stöd

Teknikföretagen önskar även påtala att regeln för avstämning som lades till i samband med antagandet av 2019/20:132 "Extra ändringsbudget för 2020 - Åtgärder med anledning av coronaviruset" inte fungerar i praktiken. Dvs. 19 § 3e stycket.

Anledningen är att arbetsbefrielsen under korttidsarbete kan läggas ut fritt under en hel stödperiod. Teknikföretagen anser att regeln bör tas bort så att ursprungsreglerna, innebärande att avstämning sker först efter att en stödperiod löpt ut, gäller. Om inte detta sker bör lagstiftaren på annat sätt ändra regeln så att avstämningen fungerar i praktiken.

Fasta steg för lönminskningen även över taknivån

En central utgångspunkt i samband med utformandet av systemet för stöd vid korttidsarbete är att de nivåerna för minskning av arbetstid och lön ska vara låsta, så att man lokalt inte kan avtala om andra nivåer. Att detta ska gälla även över taknivån är tydligt såväl i förarbeten som för industrins parter.

Lagen är dock otydligt formulerad och Tillväxtverket har gjort tolkningen att det är fritt för parterna att avtala om lönedelar över taket, givet att detta har stöd i centrala avtal. Teknikföretagen anser att lagen bör ändras så att det tydliggörs att nivåerna för minskning av arbetstid och lön ska vara låsta även över taknivån. Detta kan ske relativt enkelt, genom att flytta hänvisningen till taknivån från 4 § p.2 och istället införa den i 17 §. Därmed tydliggörs att taknivån är relevant för beräkningen av stödets storlek medan avtalade lönesänkningar m.m. ska baseras på den faktiska lönen.

Hanteringen av lönerevisioner mellan jämförelsemånad och stödmånad

I syfte att motverka att den grundläggande kostnadsfordelningen för korttidsarbete mellan arbetstagare, arbetsgivare och stat inte sätts ur spel genom "artificiella löneförhöjningar" ska

arbetsgivarens stöd beräknas på den oreviderade lönen, om lönehöjning har skett kort tid innan korttidsarbete påbörjas. Syftet med denna regel är inte att arbetstagare som fått en högre lön kort tid innan korttidsarbetet påbörjas ska få vidkännas en mindre löneminskning än andra arbetstagare. Lagen har dock tyvärr blivit otydligt formulerad vilket medför att det är oklart om det enbart är vid beräkningen av stödet som man ska bortse från aktuella lönehöjningar eller om detta även ska påverka vilket löneavdrag som ska göras.

Teknikföretagen anser att lagen bör ändras så att det tydliggörs att det är vid beräkningen av stödets storlek, men inte vid beräkning av vilken löneminskning arbetstagarna ska vidkännas, som man ska bortse från aktuella löneförhöjningar. Detta kan ske relativt enkelt, genom att flytta hänvisningen om lönehöjningar efter jämförelsemånaden från 4 § p.2 och istället införa den i 17 §. Därmed tydliggörs att stödet ska beräknas utifrån den oreviderade lönen medan avtalade lönesänkningar m.m. ska baseras på den faktiska lönen.

Stockholm den 24 april 2020

Klas Wählberg
VD

Tomas Undin
Förhandlingschef